

ΣΕΙΡΑ ΤΡΙΤΗ

ΑΡΙΘΜΟΣ Ι

ΖΩΗ

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑ ΤΕΤΡΑΔΙΑ

ΠΟΛΗ, ΜΑΡΤΗΣ, 1911

✕ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ :

Α. ΜΕΛΑΧΡΙΝΟΣ

~~~~~
Τυπ. «Η Ανατολή».

ΛΑΛΙΑ. ΥΠΟ   ♡   ♡   ♡
ΣΠΗΛΙΟΥ ΠΑΣΑΓΙΑΝΝΗ

Η Γιαγιά ἐγονάτισεν ἐμπρός στο εἰκόμισμα κλαίον-
τας. Οὔτε γύριζε νά ἰδῆ τοὺς ἄλλους πού σκυ-
μένοι πλαῖι στο κρεβάτι τοῦ παιδιοῦ θρηνοῦσαν βουβά.
Ἔνα γληγορότερο τάραγμα τῶν χειρῶν τοῦ παιδιοῦ,
καὶ τὸ στοματάκι ἀνοιγόκλεισε, καὶ τὰ μάτια ἐβασιλέ-
ψανε. Μιά φωνή τῆς μάνας πού ἔπεσε στήν ἀγκαλιά
τοῦ ἄντρα· κείνος ἀναστέναξε βαθιά. Ἡ Γιαγιά γύρι-
σε, τοὺς κύτταξε καὶ χαμογέλασε παράξενα· τρέμοντας
σ' ὄλο τῆς τὸ κορμὶ ἐβγήκε ἀπὸ τὴν κάμαρα, καὶ σὲ
λίγο ἤρθε φέροντας τὸ κλουβὶ μὲ τὸ γαρδέλι, τ' ἀπί-
θωσε πλαῖι στο κρεβατάκι τοῦ παιδιοῦ, πήγε κι' ἄνοιξε
τὸ παράθυρο πού ἔβλεπε κατὰ τὸ περιβόλι, κι' ἐστά-
θηκε ἐκεῖ. Κεῖνοι κλαίοντας πάντα γυροῖσανε καὶ τὴν
ἐβλέπανε τρομασμένοι, ὡσάν νά περιμένανε κάποιας
ἄλλης ἱστορίας τὸ ἀνέλπιστο τέλος. Ἐφαίνονταν ὡσάν
νά λησμονήσανε γιὰ μιὰ στιγμή τὸν ἀποχωρισμὸ τῆς
Ψυχούλας ὅπου εὐώδιαζεν ἀκόμη ἐκεῖ σιμά τους, καὶ
κυριευτήκανε ἀπὸ τὸ φριχτὸ ξαφνικὸ μῆς ζωῆς ὅπου
σκελεθρώθηκε. Στὴ νεκροκεφαλὴ τῆς Γιαγιάς ἦτανε
ἀκόμη τὸ πετὸ γιὰ νά τεντώνεται στὰ σαγόνια μὲ' σπα-
σμὸ, σ' ἓνα κίνημα στο στόμα, σὲ χαμογέλιο. Μὰ
στο ἀχνὸ κεφαλάκι τοῦ παιδιοῦ ἐτριγύριζεν ἡ μύγα ἢ
ἀνοιξιάτικη, ἀγγίζοντας πότε τὸ ἀτάραχο βλέφαρο καὶ
πότε τὰ φριγμένα χεῖλια. Ἀλλὰ ἐσκύψανε στο κρεβα-
τάκι γιὰ νά εἰποῦνε ὅτι ἐσυνάξανε ἀπὸ τὴ βαθιά τους
ἀγάπη, ἀπὸ τὸν καημὸ τῶν σφαλισμένων ματιῶν, πού
ποτέ πλέον δὲ θ' ἄνοιγαν νά ἰδοῦνε τὴ γῆ, τὴ μάνα

και τον πατέρα. Για μια στιγμή ο άντρας σόπασε το κλάμα, και γυρίζοντας κατά τη γιαγιά είπε.

— Να κοιμηθείς μητέρα . . . να μην είσαι εδώ μητέρα . . . Θα κοιμηθείς . . .

Τα λόγια του τρέμανε, θά ήθελε κάτι άλλο να ειπῆ μά έτρεμε να το συλλογιστῆ πῶς θά το ειπῆ ;

— Πέθανες, μητέρα, . . . Να πεθάνεις, μητέρα . . .

Ένας λυγμός έκοψε τα λόγια του, και ὕστερα οιωπή.

ΈΗ γιαγιά έμενε ακίνητη στο παράθυρο. Κείνοι άφίνανε βαθιούς άναστεναγμούς πότε-πότε. Και το γαρδέλι, νοιώθοντας το χάραμα, έβγαλε μια μικρή λαλιά, πού μέσα στη σιγαλιά είχε μια παράξενη έκφραση φωνῆς. ΈΗ μητέρα εκύτταζε το παιδάκι, σαν όταν το περιμενε για να ξυπνήση, να σαλέψει άνοιγοντας τα μάτια

Έτοι όλα φαίνονταν τελειωμένα και επήρανε την έκφραση πού τους έπρεπε. Κι έβυθίζονταν σε γαλήνη, σε μια παρηγοριά ἴσως, άόριστη, σ' ένα νέο κόσμο για τις Ψυχές τους. Παραστέκανε εκεί, κι άκόμη δέν ξεκαθάρισαν στη φαντασία τους την πλάνη, για να πιστέψουντε τελειωτικά πώς άδειος είναι ο τόπος πού κατέχει το μικρό κείνο κορμί, και πώς από στιγμή σε άλλη αναδίνεται σε χούφτα γῆς.

Για τη γιαγιά έσυλλογιστήκανε ; ὦ για κείνη δέν έπλανηθήκανε διόλου, παρὰ πιστέψανε άληθινά, είχανε καιρό να πιστέψουντε, πώς έσάλεψεν ο νοῦς της. Και νοιώθανε την ὕπαρξη της εκεί, με το χασκογέλασμα το φοιχτό πού την έτυράννισε τόσο στη ζωῆ, ὥστε το στόμα της επῆρε το σπαραχτικό σπασμό άκόμη κι' εμπρός στο θάγατο του παιδιοῦ.

Το πουλάκι άνήσυχο έσάλενε μέσα στο κλουβί, και τους μετάδινε ένα παράξενο συναίσθημα κείνη ή ζωῆ,

δπου έλάγκνευε πλάι τους ζωηρά, και πλάι στο νεκρό κορμάκι του παιδιοῦ, πού επαιζε λίγες ημέρες πριν μαζί του. Και συλλογιστήκανε βέβαια τη λαλιά σαν γνώριμα άνταμωμένη με τη φωνή του παιδιοῦ. Τώρα άπόμεινε ξαφνικό θυμητικό μιᾶς χαρισμένης κλάφας ; Περιμένανε με άγωνία στο σάλεμα των φτερών του πουλιοῦ να ιδούνε άκόμη και το σάλεμα των χεριών του παιδιοῦ, και δοκιμάζανε μέσα στη βασανιστική τους γαλήνη τον τρόπο της φαντασίας πού περιμένει μη και δέν είναι άληθινή ή σφωρά, άκόμη και όταν είναι ολάκερη στο τέλος της.

ΈΗ γιαγιά επῆγε σιμά στο κλουβι και σκύβοντας άγριζε με το δάχτυλο τα σύρματα, με τον ίδιο τρόπο ὅπως όταν ήθελε να παίξει στο πουλί, κάνοντας ευχαρίστηση στο παιδάκι, πού χαμογελαστό εκύτταζε πότε τη γιαγιά και πότε το γαρδέλι. Το πουλάκι επτέριασε μέσα στο κλουβι κι' έβγαλε τρομασμένη λαλιά. ΈΟ άντρας πού έσηκώθηκε να περάση στην άλλη κάμαρα, έγύρισε ξαφνικά, και κύτταζε τη γυναίκα πού ασάλευτη εκάθονταν στη θέση της. Φανήκανε πώς για κάτι άκροάζονταν, και σαν να έλεγανε. « — Μια φωνή . . . ὅμοια με . . . με του παιδιοῦ ὅμοια ; . . . »

Από τ' άνοιχτό παράθυρο εμπαινε τώρα θαμπό το φῶς της αὔγῆς. Εὔωδιές από το περιβόλι άερίσανε μέσα ὅμοια με σιγαλές άναπνοές μικρῶν παιδιοῦν. ΈΗ γιαγιά είχε άκόμη το δάχτυλο στο κλουβί, και χαμογέλαε. ΈΗ γυναίκα είπε, σαν άλλόφρενη.

— « Που είσαι Γιάννη . . . Θε μου ! . . . Πεδάναμε ὅλοι εδώ . . . ΈΗ μητέρα σου πέθανε . . . Θε μου . . . πέθανε . . . » Και ξεσπασε σε κλάματα και γέλοια μαζί.

Ακούσθηκαν με θανατερή φοιξη τα λόγια τουτα από τη γιαγιά. Έπῆρε το κλουβι με τρεμάμενα

χέρια, και τὸ χαμογέλιο της ἔπεσε ἀπὸ τὸ πρόσωπό της ξαφνικά, ὡσάν μπαλοσαμωμένο δέγμα ποῦ σὰν ἄγχα φεύγει μόλις ἔρθῃ στὸ φῶς ἀπὸ τὸ χιλιόχρονο τάφο του. Γιατὶ και τὰ χεῖλια της κρεμάσανε σὲ φοιχτὸ μορφασμό, και οἱ ζάρες τοῦ προσώπου της ἀνοίχτηκαν βαθύτερες. "Ἐμεινε στὴ μορφὴ της ἕνας θλιβερός σπασμός, και μόνο τὰ μάτια της σποτικῶν δείχνανε πῶς γελοῦσανε μ' ἕνα παράξενο νόημα. "Αποτραβήχτηκε γλήγορα, σκύβοντας τὸ κορμὶ ὡσάν νὰ ἔφρενε στὴ ῥάχη μεγάλο βάρος, και μπαίνοντας στὴν κάμαρά της, ἔπεσε στὸ κρεβάτι, μὲ τὰ μάτια πάντα ἀνήσυχα κατὰ τὴ θύρα και κατὰ τὸ κλουβί, ὅπου φαίνονταν ὅτι κλείνεται ἡ μοναχὴ ἰδέα τῆς ζωῆς γιὰ τὴν ὑπαρξὴ της.

* *

Περνοῦσεν ἡ ζωὴ τους ὡσάν νὰ εἶχεν ἀλλάξει κάθε εὐτυχιμοῦ ἐλπίδα, και ὡσάν ἡ ἀγάπη τους νὰ ἐπληγώθηκε φαρμακερὰ ἀπὸ τὸ θάνατο τοῦ παιδιοῦ. Δὲν ἐρχόταν πλέον ἡ αὐγὴ νὰ τοὺς εὐρεῖ στὴν ἀγκαλιὰ τοῦ ὄνειριασμένου ὕπνου, μέσα στὰ ῥόδα μιᾶς αἰώνιας ἀνοιξῆς πλαγιασμένους, γιὰ νὰ τοὺς ξυπνάει τὸ μὴνιμα τῆς εὐτυχίας, φεγμένο ἀπὸ τὴ φωνὴ τοῦ παιδιοῦ.

"Ὅλο τὸν περασμένο καιρὸ εἶχαν βυθισθῆ στὸ δεσμὸ τῆς ἀγάπης των, και δὲν ἐχωρίζονταν ἀπὸ τὴν ἀγκαλιὰ τοῦ πόθου παρὰ μὲ σπασμὸ ἡδονικό. Κανένα σημάδι κούρασης δὲν ἐφαίνονταν στὰ λεπτὰ χαρακτηριστικὰ τῆς γυναίκας, ὅπου ἐλύγιζε λαχταρισμένη στὰ χεῖρα τοῦ ἀγαπημένου της, και ποτὲ δὲν ἐστάθησαν θλιβεροὶ συλλογισμοὶ νὰ ἠσκιώσουνε τὰ χλωρὰ μάτια ποῦ ἐγαλάζωναν παράξενα τὴ νύχτα, σάν τὰ μαργαριτάρια ποῦ τρεμφολεβίζουν ἀπάνω τους γαλανὲς ἀντιφωγγιές.

Και ἐκάθονταν κεῖνο τὸ βράδυ συλλογισμένη στὸ παρὰθυρο πρὸς τὸ περιβόλι, και ἡ ἀνάσα τῶν δέντρων

τῆς ἔφερονε στὴν ψυχὴ ποθερὲς ἀνατριχίλες. "Ἀπὸ τὴν ἀγορὰ τῆς μικρῆς χώρας ἔφταναν ὡς ἐκεῖ κίποιες σβυμένες φωνές. Συλλογιζότανε πῶς γιὰ λίγες ἡμέρες ἔπεσε ἡ ζωὴ τους σὲ μιὰ τέτοια βαρεμάρα, και πῶς στὸ σπῆτι δὲν ἀκούγονταν παρὰ τῆς γαργῆς τὰ παραμιλητῆ, ποῦ μόνο μὲ τὸ πουλὶ ἐμιλοῦσε, και μόνο μὲ τὴν ἔνοια τοῦ ἐξοῦσε, και μαζί του προσεύχονταν ἀτελείωτα στὸ εἰκόνημά της. Τὸ πουλάκι λαλοῦσε κάποτε και στὸ σπῆτι θύμιζε τὴν περασμένη χαρὶ, μὲ τὴ νότα του κεῖνη ποῦ στάλαζε στὴ σιγαλιὰ σάν δάκρυ. Κι' αὐτὴ ἡ σιωπὴ μέσα στὸ σπῆτι ἔπερονε κίποιο βαθύτερο μυστήριο, ὅταν ὁ ἄντρας δὲν ἐμιλοῦσε ποτὲ σὲ ἄλλον παρὰ μόνο στὸ σκύλο του. Φαίνονταν πάντα σάν λησμονημένος, σάν βυθισμένος σὲ συλλογὴ ἐπίμονη και δὲν ἔδειχνε ποτὲ ἐπιθυμῶν νὰ τοῦ μιλήσουνε ἢ νὰ δείξουν πῶς προσέχει τὴ γυναῖκα ποῦ ἐμαραίνονταν.

"Ἐτσι ἐκεῖ ἀκκουμπισμένη στὸ παρὰθυρο ἔνοιωσε ὕστερα ἀπὸ τόσες ἡμέρες νὰ λαχταρίσῃ στὴν ψυχὴ της τὸ δάκρυ τῆς ἐπιθυμίας τῆς περασμένης ζωῆς. Συλλογίστηκε τ' αὐγινὰ μιλήματα, ὅταν ὁ ἄντρας μεστὸς και γερός τῆς ἔλεγε γιὰ τὰ καλὰ τῆς ἡμέρας ὅπου ἐρχότανε. Θυμήθηκε κάποια νύχτα τῆς περασμένης ἀνοιξῆς μέσα στὸ περιβόλι ὅπου ἐμιλοῦσανε γιὰ τὴ χαρὰ τους, τὴν ἀγάπη τους, γιὰ τὸ παιδί τους.

"Ὑστερα πέρασε ἀπὸ τὸ νοῦ της κάποιο καλοκαιρινὸ μεσημέρι, ὅπου σάν σὲ ὄνειρο ἦτανε ἡ ζωὴ τους, και τὰ κορμιά τους ἐρόδιζαν ἀπὸ τὸν πόθο. "Ἐνα φύσημα τοῦ ἀγέρα, μιὰ παράξενη ἀπὸ τὰ φύλλα τῶν δέντρων ὕγραμένη μυρουδιά, τῆς ἔφερε στὴ θύμησιν κάποια λουσιμάτα τους στὸ ξάστερο ἀκρογιάλι τοῦ νησιοῦ, και εἶδε πάλι τὰ κορμιά τους ν' ἀσπρολογᾶνε μέσα στὰ γάργαρα νερά. Τότε θέλησε νὰ παίξῃ μὲ τὸν ἄντρα

περνώντας τὰ λευκά της βραχιόνια γύρω στο λαιμό του, και κείνος τή φιλοῦσε στα χείλια. Κι' ἕνα κλάμα ἀλαφρωτικό, και τὸ ἀνάσαινε με τὶς ἀνάσες τὶς ἀνοιξιάτικες τῶν λουλουδιῶν μέσα στο περιβόλι, ποῦ ἀναδίνονταν βαρεῖες με τὴ νύχτια δροσιά, και τὸν ὕπνο τῆς ἐφέρανε γλυκά-γλυκά.

Ὁ ἄντρας βυθισμένος ἦτανε στὴ θλίψη και στοὺς συλλογισμοὺς του. Ἐκάθοταν και συλλογιζότανε, νὰ εἶναι ἀλήθεια, πῶς ἡ ζωὴ εἶναι ἕνας αἰώνιος χωρισμός; Ἐσηκώθηξε ξαφνικά, και σὰν νὰ τὸν ἔσειρε κάτι πρὸς τὴν ἄλλη κάμαρα ἐπῆγε, και σιγά-σιγά πατώντας ἔφθασε εἰς τὸ παράθυρο, ὅπου ἡ γυναῖκα ἐκοιμόταν βαθιά. Ἐστάθη κι' ἐκύταζε τὸ κορμί της πῶς ἐλύριζε γυρμένο στο παράθυρο, πῶς τὰ μαλλιά πέφτανε γύρω στο λαιμό και στοὺς ὄμους. Σὰν σὲ ὄνειρο τοῦ ἐφάνηκε, και ἀναλύθηκε ἡ ψυχὴ του σὲ καλωσύνη, σ' ἕνα τρεμάμενο πόθο ποῦ λύγισε τὰ γόνατα, κι' ἤθελε νὰ πέση ἔμπρὸς στα πόδια τῆς γυναίκας του, νὰ τῆς φιλήσῃ τὰ χέρια, και νὰ τῆς εἰπῇ πῶς ἡ ζωὴ δὲν εἶναι ἕνας αἰώνιος χωρισμός. Κάθισε πλαί της, και διαλογιζότανε πῶς νὰ τὴν ξυπνήσῃ, γιατί ἡ ἀνοιξιάτικη δροσιά θὰ δροοῖζε πολὺ τὸ λιανό της κορμί, και γιατί ἡ νύχτια ἔχει φαρμακερὸς πνοὲς νὰ φέρῃ πάντα τὴν ἀνοιξὴ ἀπὸ τὰ βοτάνια τῶν περιβολιῶν, και θὰ θελε νὰ τὴν πάρῃ στὴν ἀγκαλιά του, ἔτσι σιγά-σιγά, νὰ τὴ φέρῃ σ' ἕνα εὐωδιασμένο κρεβάτι, νὰ τὴν ἀποθέσῃ ἐκεῖ, και νὰ τὴν ξυπνήσῃ μιῶντάς της με τὴν ἀγάπη τῆ νιότη και τῆ ζωὴ. Ἐκίνησε τὸ χέρι του νὰ τὴν ἀγγίξῃ, μὰ πάλι τὸ κράτησε. Ψιθύρισε σιγά κάποια λόγια, τ' ὄνομά της. Ἀλλὰ βαρὺς ἦτανε ὁ ὕπνος της, γιατί οἱ πνοὲς τῆς ἀνοιξῆς τὴν ἀποκοιμήσανε ποτίζοντάς τὴ βαθιά στα σπλάχνα. Ἐγειρε νὰ φιλήσῃ τὰ μαλ-

λιά της, και τὰ χέρια του ἀγκαλιάσανε τὸ κορμί της. Ἐύπνησε τρομασμένη, και σὰν τὸν εἶδε, ἐλύθηξε σὲ κλάματα. Τὴν ἐπῆρε κρατῶντάς τὴ ἀπὸ τὴ βεργωτὴ μέσῃ, και πήγανε στὴν κάμαρά τους. Κεῖνη τοῦ μιλοῦσε, μέσα σὲ ἔκσταση τώρα, γιὰ κάποιο ὄνειρο ποῦ εἶδε. Πῶς βρέθηκε μέσα σὲ πολὺδενδρο περιβόλι. Κάθε δέντρο εἶχε κι' ἕνα μικρὸ κατάλευκα ντυμένο παιδάκι ἀπάνω του, και ὅτι τὰ παιδάκια μιλοῦσαν, μὰ μὲ λαλιές, ὄχι με φωνοῦλες. Πῶς ἀπὸ πολὺκρονες βρῦσες φωτερὲς ἀνθρώπινες ἐβγαίνανε φωνές, τέτοιες ποῦ ὁ νοῦς της τρομάζε νὰ τὶς ξαναστοχαστῇ. Κεῖνος τὴν ἔσφιγγε στὴν ἀγκαλιά του, με λαχτάρα τὴ φιλοῦσε, ἐνῶ κείνη βυθίζοταν σὰν σὲ ὄνειρο πάλι, προσπαθώντας νὰ ξαναἰδῇ τὸ ὄραϊό της περιβόλι.

Ξάφνου ἡ θύρα ἀνοίγει, και ἡ Γιαγιά μπαίνει μέσα, κρατῶντας στο χέρι τὸ κλουβί. Τὸ βάλει ἀπάνω στο τραπέζι, και σταυρώνοντας τὰ χέρια εἶπε με θρηνηρὴ φωνή.

— Πέθανε τὸ παιδί! . . . πέθανε τὸ παιδί! . . .

Και γλήγορα-γλήγορα ἔφυγε. Κεῖνοι ἐμείνανε ἀκίνητοι, ἀγκαλιασμένοι. Κυτάξανε γιὰ μιὰ στιγμή τὸ πουλί, ποῦ ἄπνοο ἦτανε μέσα στο κλουβί, με τὸ κεφάλι του χωμένο κάτω ἀπὸ τὴ μιὰ του φτερούγα. Και ἕνα παράξενο ὄϊγος νοιώθοντας, σφιχτήκανε περισσότερο, βυθιστήκανε στὴ σπαρταριστὴ ἀγκαλιά ὁ ἕνας τοῦ ἄλλου.

ΔΑΧΤΥΛΙΔΙ: ΥΠΟ ♡

ΣΠΗΛΙΟΥ ΠΑΣΑΓΙΑΝΝΗ

Τὸ γύφτικο εἶτανε παράμερα ἀπὸ τὸ χωριό.

Στὸ φουσερὸ ὁ Νιάκας δούλευε μ' ἀγγομαχητὸ πάντα. Μὰ ἐκεῖνο τὸ ἀπόσπερο πάσχιζε νὰ σφυρίξει λιανοτράγουδο. Ὁ Διάνακας βιαζότανε πρὶν νὰ βαρέσει ἢ καμπάνα γιὰ ν' ἀποσώσει τὸ αἰνί.

— Ἔλα γειὰ σου, παρ' τὰ χέρια σου Νιάκα! εἶπε ὁ Διάνακας βγάνοντας μὲ τὴ σιδεροτσιμλίδα τὸ αἰνί ἀπὸ τὴ φωτιά! Ὁ Νιάκας ἄφισε τὸ φουσερό, ἄδραξε τὴ βαριά καὶ σφυροκοπήσανε. Τὸ ἀναμένο σίδηρο σπιδίριζε γύρω στὰ κεφάλια τους πρῶτα πλατιές σπιδίρες, κ' ὕστερα μικρὴ, χρυσὴ ψυχάλα.

— Μὴ βαρεῖς ἄλλο, εἶπε ὁ Διάνακας καὶ τὸ σφυροκόπησε τώρα μονάχος, σβυτό, μπλάβο τὸ σίδηρο. Καὶ σὰν ἦτανε τέλεια τώρα ἀργασμένο τὸ αἰνί, τὸ βούτηξε στὸν κάδο μὲ τὸ νερό. Καὶ τὸ σίδηρο ἦτανε κρουμένο καὶ δὲν τσιτσιρίσει. Καὶ πετώντας χάμου τὸ σφυρί, εἶπε τοῦ Νιάκα κυττάζοντας τότε στὸ μουντζουρομένο του πρόσωπο.

— Νιάκα! θάρθει ἢ Δεινὸ τ' ἀποσπεροῦ;

Ὁ Νιάκας δὲν ἀποκρίθηκε. Ἐσήκωσε μόνο τοὺς ὄμους του σὰν νὰ λεγε: Ξέρω καὶ γώ!

Ἡ Δεινὸ εἶχε μπάριμπα τὸ γέρο-Νιάκα, καὶ πήγαινε συχνὰ στὸ γύφτικο. Πήδαε μὲ τὴν κόκκινη ποδίτσα της γύρω στ' ἀμῶνι σὰν σφυροκοπούσανε οἱ χαλκιάδες καὶ χόρευε μὲ τὸ σπιθοβόλημα χαρούμενη.

Ἄλλοτε πήγαινε στὸ φουσερὸ καὶ βοήθαιε τὸ Νιάκα, ξεκαρδιστὴ στὰ γέλια. Καὶ βγάνοντας ὁ Διάνακας τὴν

προβία του ποδιὰ εἶπε, καθούμενος σύνωρα σ' ἕνα οκαμνί.

— Νιάκα!

Ὁ Νιάκας δὲν ἀπολογήθηκε. Ἐνείβονταν στὸν κάδο ποῦ ἔσβυσαν τὰ σίδηρα, καὶ τοῦθε ἔτσι οὐκ οὐκ πείσμα νὰ μὴν ἀποκριθεῖ.

Ὁ Διάνακας σόπασε, καὶ τὸν κύταξε ποῦ σκούπιζε τὸ ἀχαμνισμένο του πρόσωπο, μὲ τ' ἀχτένιστα μαλλιά ποῦ πέφτανε γύρω στ' αὐτιά του καὶ ἀπάναι ἀπὸ τὰ μάτια του, ἀριὰ καὶ ψαρά.

— Δὲν ἀκοῦς ποῦ σοῦ κραινουν;

— Μοῦ κρινες;

— Θὰ πᾶς στὸν ἐσπερινό;

— Ἐσὺ ποῦ θὰ πᾶς; Ὠώτης ὁ Νιάκας χωρὶς ν' ἀποκριθεῖ στὸ Ὠώτημα.

— Θὰ καρτερέσω μὴ λάχει κι' ἔρθη κάνας... θὰ καρτερέσω λίγο.

— Σαβατόβραδο... ποιὸς νάρθη.

— Γιὰ παραγγελές...

Ὁ Νιάκας ἐξύστηκε στὸ σβέρκο, φάνηκε νὰ συλλογίεται.

— Χοῦμ!... ξέρω καὶ γώ... σὰν νὰ μὴ νιόθουμαι καλά...

— Δέω νὰ πάω στὸ καλύβι... δὲ νιόθουμαι καὶ καλά... εἶπε ὁ Διάκας σὰν νὰ μιλοῦσε στὸν ἑαυτὸ τοῦ. Θὰ καρτερέσεις τὸ λοιπὸν σὺ;...

— Ναι σοῦ εἶπανε, μονομούρισε ὁ Διάνακας.

— Καλὸ βράδυ, πάω, εἶπε ὁ Νιάκας, μὰ στὴν πόρτα κοντοστάθηκε, σὰν νὰ ξέχασε κάτι.

— Τ' εἶνε πάλε; εἶπε ὁ Διάνακας, μὴ σοῦ χρειάζονται λιανικά.

— Δὲν ἔχω χρεία, καὶ φτιάνοντας τὸ σκούφο του,—

μιὰ δραμὴ μόνο γιὰ κἀνα ραζὶ—πᾶω νὰ πέσω, εἶμαι ἄρρωστος . . .

— Περαιτικὰ σου τότες, εἶπε ὁ Διάνακας, ἔστρωσε τὸ μουστάκι του ἔβγαλε τὸ καθρεφτάκι τὸν, κυτιάχηκε καὶ χαμογέλασε εὐχαριστημένα.

Εἶτανε ἄντρας γερός, μελαψός, ὡς τριάντα χρονῶνε, μὲ πλατιεὺς πλάτες ποὺ γέρονε λίγο κατὰ μπρός. Ὁ Νιάκας ἔφρευγε μέσα σὲς ἐλιές.

Ἐνα πουλάκι φτέρισε στὸ παράθυρο τοῦ γύφτικου, τοιτοίρισε καὶ ἔκατσε σ' ἓνα κλαδάκι τῆς φρούχτης.

Ἀκρουμάστηκε ὁ Διάνακας. Βήματα ζυγόνανε καὶ τὸ πουλάκι ξαναφτέρισε κατὰ τὸν κῆπο. Κεῖνος πῆγε κι' ἔκλεισε τὸ παράθυρο, κι' ἔγειρε τὴν πόρτα. Ἀπὸ τὸ δρόμο μὲ τίς βαλτερὲς φράχτες τὰ βήματα ἀκουστήκανε.

— Ἄ, ἐδῶ εἶσατε πάντιχα μὴν πῆγατε στὸν ἔσπερινό, εἶπε ἡ Δεινὴ προβάνοντας τὸ γελαστό της πρόσωπο σὴν πόρτα· δυὸ σκουλαρικόκια ψεύτικα τρεμουλιάσανε στ' αὔτιά, σὰν δυὸ ἐλίτες κρεμαστές.

— Ἐδῶ εἶμαστε εἶπε ὁ Διάνακας.

Ἡ Δεινὴ μπήκε μέσα θαρρετὰ καὶ εἶπε: Καλησπέρα σας.

— Καλησπέρα, τῆς ἀποκρίθηκε ὁ Διάνακας γελαστός.

Ἡ Δεινὴ κῦταξε δλόγυρα στὸ γύφτικο.—Καὶ ὁ μπάρμπας μου; ῥώτησε σὰν ἄπορα.

— Πάει δῶ κοντά, καὶ θὰ γυρίσει . . . ἡ ὦρα τὸν ἔχει.

— Πᾶω νὰ φύγω τότες.

— Κάτσε . . . θὰ γυρίσει . . . νὰ πάμε στὸν ἔσπερινό . . . καὶ λέγοντας ἔτσι ὁ Διάνακας πῆγε κατὰ τὴν πόρτα καὶ τὴν ἔκλεισε.—«Φυσάει, εἶπε, νανάψω τὸ

λυχνάρι.» Μὰ ἀπὸ τὸ φεγγίτι ἔπεφτε θαμπὸ φῶς μέσα στὸ γύφτικο.

— Δὲν καίει ἡ φωτιά; ῥώτησε ἡ Δεινὴ. Νὰ φυσήξω τὸ φουσερό;

— Μπορεῖ νὰ βαστάει λίγο ἀκόμα—φύσα σὰν θές.

— Μὰ θὰ σβύστηκε, εἶπε ἡ Δεινὴ, κι' ἀκούμπησε στ' ἀμῶνι τὸ χέρι της. Μὰ, τὸ ἀμῶνι νᾶναι ἀκόμη ζεστό! . . .

Ἡ Διάνακας πῆγε κοντά, ἔβαλε τὸ χέρι στ' ἀμῶνι, καὶ εἶπε μὲ φωνὴ τρεμουλιστή, σὰν νὰ τὴν κατέπινε. Ναὶ εἶνε . . . λίγο . . .

Καὶ ἀγγαλιάζοντας ξαφνικὰ τὴ Δεινὴ τὴν ἔσφιξε στὰ δυνατὰ του μπράτσα, τὴ φίλησε στὰ μάγουλα, στὰ μάτια, στὸ λαιμό! Κεῖνη φώναξε.

— Ἄφισε με ἄτιμε σκυλί, ἄφισε με! καὶ πνίγηκεν ἡ φωνή της.

Ἡ Διάνακας εἶτανε ὡς ἑξήντα χρονῶνε, ξεραγγιανὸς γέρος, κοντός, μὰ βάσταε ἀκόμα δύναμιν γιὰ νὰ φυσάει τὸ φουσερό καὶ νὰ βοηθάει στὸ σφυροκόπημα μὲ τὴ βαριά. Καὶ εἶπε κείνη τὴν ἡμέρα ὁ Νιάκας.

— Διάνακα, οὔλοι εἶμαστε ἀμαρτωλοί . . . Τὸ ξέρω πὼς οὔλοι εἶμαστε . . . καὶ νὰ πίνω λίγο δὲν κάνω κανενοῦ κακό! . . .

— Πίνεις, μὲ τώρα στεγνὰ μπεκροκυλιέσαι . . . εἶπε θυμωμένα ὁ Διάνακας. Κεῖνο ποῦ σοῦ λέω . . .

— Δὲν ἀδικῶ κανένα Διάνακα . . . τὰ λεφτούλια μου πίνω . . . τὸν ἴδρω μου πίνω . . . τὰ κόπια μου . . .

— Κεῖνο ποῦ σοῦ λέω . . . νὰ μαζευτεῖς . . . κῦτα τὸ φτωχικό σου . . . μιὰ ψυχὴ εἶσαι . . . δὲ λέω . . . κῦτα τὴν ψυχὴ σου . . .

— Μιὰ ψυχὴ εἶμαι . . . μουρμούρισε ὁ Νιάκας.

— Δὲ λέω . . . μπορεῖς κάτι νὰ κάμεις καὶ γιὰ κενὴν ἄλλο . . . τὰ μεροδούλια σου . . . ὄλα στὸ πιοτὶ . . . κῦτα τὸ φτωχικό σου . . . τὴν ψυχὴ σου νὰ εἰπῶ . . .

Ἐὸ Νιάκας ἀνάσαινε βαριά, καὶ κῦταζε τὸ Λιάνακα ποὺ χτύπαε ἓνα πέταλο μὲ τὸ σφυρὶ στ' ἁμώνι.

— Δὲν μὲ παρατᾶς, Λιάνακα, εἶπε πίσω ἀπὸ τὸ φουσερὸ ὁ Νιάκας.

— Τὶ θὲς νὰ εἰπεῖς τάχα, μούγκρισε ὁ Λιάνακας σταματῶντας τὸ σφυρὶ στ' ἁμώνι.

— Πάει νὰ εἰπεῖ, μὲ τὰ λόγια σου μὲ μαρτυρεῖς . . . μὲ παιδεύεις . . .

— Ἐτοι μοῦρχεται νὰ σκάσω . . . μοῦ λὲς γιὰ πιοτὶ . . . γιὰτὶ τὸ πίνω ; . . . μεδὰ καὶ τόβανα στὰ χεῖλια μου τὸ πρίν ; . . . γιὰ πὲς μου ; . . .

— Τὶ τὸ κάνεις τάχα ! γιὰ γιαιτριὰ θὰ μοῦ εἰπεῖς ; . . .

— Ὅχι γιὰ γιαιτριὰ . . . μὰ . . . ἔτσι μὲ στομῶνει . . . ἔτσι μοῦ φαίνεται πῶς ξεθυμαίνω . . .

— Ξεθυμαίνεις ; Ὅρίστε μας τώρα ! Τὶ μορὲ νὰ ξεθυμαίνεις ; Τὸν καημὸ ; Μὴ καὶ σοῦ πῆρε ἡ ἀγάπη τὸ μυαλό ; Χοῦ ! Χοῦ ! . . .

— Ὅχι, Λιάνακα . . . !

Ἐὸ Λιάνακας ξαναγέλασε. Ἐὸ Νιάκας χαμήλωσε τὰ μάτια, σὰν γιὰ νὰ μὴν ἰδεῖ ὁ Λιάνακας τὸ σπῆτισμα τοῦ θυμοῦ μέσα τους. Ξάφνου σὰν μὲ ἀπόφαση ἤρθε ὁμπρὸς στὸ Λιάνακα, πλάι στ' ἁμώνι. Μὰ ἐκεῖ πάλε σταμάτησε ἄπραγος. καὶ ἔτρεμε ὀλόκληρος.

Ἐὸ Λιάνακας σφυροκόπηε τὸ πέταλο. Κι' ὁ Νιάκας εἶπε σὰν μὲ καλοσύνη.

— Εἶνε ἀρφανὴ, Λιάνακα, εἶνε ἔρημη . . . δὲν ἔχει ἄλλο ἀπὸ μέγα . . .

— Ποιὸς σοῦ μιλάει γιὰ ἀρφανές ; . . . Τὶ σοῦρθε παραλόγως ;

Ἐὸ Νιάκας παραμέρισε. Μὴ μὲ πιλατεύεις Λιάνακα . . . μὴ μὲ πιλατεύεις . . . εἶπε παρακαλεστικά. Ἐρωτος εἶμαι . . . ψυχὴ ἔχω . . .

— Μὴ λάχει κ' εἶσαι πιομένος Νιάκα ; . . .

— Αἶ, τὸ λοιπὸν σὰν βρίζεις ἔτσι Λιάνακα πάω νὰ φύγω . . . ἐὸν δὲν ἔχεις Θεὸ ἀπάνω σου . . .

— Κατὰ διαόλου, μούγκρισε ὁ Λιάνακας.

— Τέλος πλέρωσε μου τὰ μεροδούλια μου . . . εἶπε σιγὰ ὁ Νιάκας φορῶντας τὸ σκοῦφο του.

— Δὲν σοῦ χρωστᾶω μεροδούλια . . . τὴν ἀναφορὰ σου . . . ἔλα . . .

— Ρὲ παιδὶ μὴν κάνεις ἔτσι . . . τρεμομίλησε ὁ Νιάκας.

— Δὲν ἔχει λεφτό ! φώναξε ὁ Λιάνακας.

— Νᾶσαι καλά Λιάνακα. μουρμούρισε ὁ Νιάκας καὶ ἔφτιασε τὸ σκοῦφο του, καὶ βγήκε ἀπὸ τὸ γύφτικο.

Ἐὸ Λιάνακας σφυροκόπηε τὸ πέταλο γλήγορα, καὶ ἔσφιγγε στὰ δόντια μιὰ βρουσιὰ γιὰ τὴ Λενιώ.

Τὸ σπῆτι τοῦ Νιάκα, μιὰ κάμαρα ἀπὸ σανίδες ἀσβεστοχρισμένες, καὶ μέσα στὴ γωνιὰ ἓνα κρεβάτι μιὰ κάσσα τὰ εἰπεῖς, καὶ ἀπάνω ξαπλωμένος εἶνε ὁ Νιάκας. Καὶ ἡ Λενιώ παραστέκει πλάι του θλιμένη, καὶ πάσκει νὰ ῥάψει ἓνα παληόσκουτο. Τοὺς φωτᾶει τὸ λυχνάρι.

— Ἐνασαινω, ἀνασαινω νὰ τὸ βαστήξω . . . μὰ δὲ μπορῶ . . . Κι' ἀνασειστηκε μιῶντας ἔτσι βαρειά ὁ Νιάκας. — Δὲ μοῦ τὸ εἶπες ξάστερα καὶ σὺ . . . δὲ μοῦ τὸ εἶπες κακομοίρα μου . . .

Ἐὸ Λενιώ ἔραβε. Ἐκαμε νὰ τοῦ μιλήσει μὰ κόμπιασε.

— Τὶ νὰ σοῦ εἰπῶ ξάστερα . . . ὄχι μπαρμπούλη μου . . . λογάριαζε με πεθαμένη παρὰ ζωντανή . . .

— Ὡχ κακόμοιρο... θέ μου, θέ μου... ἀναστέ-
ναξε ὁ Νιάκας. Καὶ ὕστερα ἀπὸ λίγο ἔλεγε σὰν ἀπὸ μο-
ναχὸς του. «Κολοκύνθια νὰ εἰπῶ... δὲ μᾶς δικιόνει
κανένας... μάσα τὸν πόνο σου ξεκουτιάσῃ γέρο...
μάσα τὸν καημὸ σου... κι' ἔταν ἀδύνατο ἐκεῖ, λέει, δὲν
τὸ δικιόνει κανένας... σὲ φτύνει ὁ ἄλλος, σὲ πατάει στὸ
λαιμό... κατάπιε σὺ τὸ μαράζι σου... γκούχ...
γκίχ... καὶ μὴ λὲς μιλιὰ...»

Σωπαίνοντας γὰρ λίγο, γὰρ νὰ πάρεαι ἀνάσα τῆ ῥώ-
τησε σιγά—«Γιὰ νὰ σοῦ εἰπῶ, Δεσιώ... γὰρ πὲς μου.

— Τι νὰ σοῦ εἰπῶ, εἶπε ἡ Δεσιώ μὴ σηκώνοντας
μάτια ἀπὸ τὸ ῥάφιμο.

— Νὰ... τοιγε... ἄκου νὰ σοῦ εἰπῶ... λέω νὰ πάω
πάλε ταχὰ στὸ γύφτικο... λέω πάει νὰ εἰπεῖ νὰ ξα-
ναπάω... τι λὲς νὰ πάω;..

— Ὅ, τι θὲς κάμε... καὶ τι μὲ τοῦτο;..

— Ἐρχεσαι καὶ σὺ... τὸ βραδάκι... .

— Καὶ τι μὲ τοῦτο;..

— Ἐρχεσαι καὶ σὺ... ἔτοι ξενοιασθῆ... πῶς τὸ
λένε... ἀδιάφορη... φουσᾶς, νὰ εἰποῦμε, τὸ φουσερό,
γελάεις, ὅπως πάντα... κατάλαβες... καὶ γὼ νὰ ση-
κόνω τῆ βαριά... νὰ σηκόνω... μὰ πῶς... νὰ βα-
ρέσω... μιὰ στὸ ἀμῶνι... νὰ βαρέσουμε... ἔτοι λέω
Δεσιώ... γκούχ... γκίχ...

Ἐπειτα τῆς εἶπε νὰ τοῦ δώσει νὰ πιεῖ. Τοῦ πῆγε
τῆ τούτρα καὶ τοῦ εἶπε.

— Μὴν πίνεις μπάρομπα, εἶπες.

Κεῖνος πῆρε τὴν τούτρα καὶ τραβῆξε πέροντας ἀ-
νάσα βαθεῖα σὰν ἀπόπιε. «Θὰ πεθάνεις... παληό-
σκυλο... δὲ λέω... οὔλοι ἁμαρτωλοὶ εἵμαστε... οὔ-
λοι κάναμε τὸ κακό... καὶ ὁ Δεσιότης τὸ ἴδιο... καὶ
σὺ μὴν καμόνεσαι... ὁ σατανᾶς μᾶς παίρνει οὔλους...»

— Χτυπάει κάποιος μπάρομπα, εἶπε τρομαγμένη ἡ
Δεσιώ, πολὺ σιγά.

— Καὶ σὺ κακομοίρα ποῦ νὰ κολαστεῖς... ποῦ τὸ
ξερες νὰ κολαστεῖς... μὲ τὸ θεομπαίχτη νὰ κολαστεῖς...

— Χτυπήσανε μπάρομπα, ἀκοῦς;..

— Μωρὲ τι κάθομε ἀλήθεια... Πάω στὸ γύφτικο
... μπαίνω ἀπὸ τὴν πόρτα... ἤρθα Διάνακα καλῶς-
τογε... ἔτοι θὰ μοῦ εἰπεῖ...

— Μπάρομπα χτύπησε ἡ πόρτα σοῦ λέω... Εἶπε
σιγά πάλε ἡ Δεσιώ ζυγόνοντας τούτη τῆ φορὰ σιμά
στὸ κρεβάτι τοῦ Νιάκα.

— Χτυπάει; ποιός;.. πῆγαινε νᾶνοίξεις... Ποιὸς
χτυπάει μωρὲ;..

— Ἄνοῖχτε, ἐγὼ εἶμαι, ἀκούστηκε ἡ φωνὴ νὰ εἰπεῖ.

Ἡ Δεσιώ ἀναταράχτη στῆ φωνή, ἀνατριχίασε, τῆς
βόιξε μέσα στὸ μυαλό.

— Πῆγαινε νᾶνοίξης Δεσιώ... ποιὸς νᾶναι...

Ἡ Δεσιώ ἄνοιξε καὶ πῆγε κι' ἔκαισε πάλε, πῆρε τὸ
σκοινὶ καὶ ἔκανε νὰ ῥάψει μὰ τῆς τρέμανε τὰ χέρια.
Κεῖνος δὲν ἐμπῆκε μέσα, στάθηκε στὸ κατώφλι.

— Ἦρθα Νιάκα νὰ σοῦ κουβεντιάσω... ἤρθα νὰ
τὰ μιλήσουμε Νιάκα... καὶ καλησπέρα κιόλα... μὴ
μὲ συννερίζεσαι... σάστισα... τέτοια ὦρα τι θὰ εἰπεῖ
... γὰρ ἀγροῖκα...

Ὁ Νιάκας κύταζε τῆ Δεσιώ, καὶ σννεφερονότανε
λίγο-λίγο.

— Ἦρθα τὸ ποῦ λὲς νὰ σοῦ εἰπῶ... μὰ τι δὲν ἀ-
πολογεῖσαι;.. μὴ καὶ δὲ θέλεις νᾶμπω μέσα;..

— Ρε σὺ εἶσαι Διάνακα;.. Χί... Χού... μωρὲ
ἔμπα τὸ λοιπὸν...

— Σοῦ φταιξα Νιάκα... τὸ μολογῶ μούγκρισε
βουρκωμένα στὸ κατώφλι, ὁ Διάνακας.

— Για σιάσου νά σοῦ εἰπῶ Διάνακα... γιά συλλο-
ίσου κιόλα δῶ ποῦ θά σὲ εἰπῶ... μ' ὄβρισε; βαριά
... πρῶτα κι' ἀπ' ἀρχῆς... μὲ ὄβρισε... νά λέμε
τὴν ἀλήθεια... μὲ σκυλόβρισε νά εἰπῶ;... ἔσκαψα
τὴ γῆς νά χύσω τὸ δίκιο μου... πρῶτα-πρῶτου μ'
ὄβρισε... Τὸ ξέρω... γιά συλλοίσου... κιόλα...
δεύτερα... θά μὲ βάραις κιόλα μὲ τὸ σφυρί στὸν ἄ-
κούτρουφα... ἔλαχε νά φύγει κανένας... λέει ὁ λόγος
... δίνε τόπο στὴν ὀργή... μὰ γιά ἀγροίκα... μὲ
πρόσβαλες... τὸ ξέρεις... ἔμπα μέσα κιόλα... ἔλα
μέσα κιόλα... δὲ σὲ τρώει... Χώ!.. χού!.. δὲ σὲ
σκοτώνει κανένας...

— Δὲ λέω πῶς μὲ σκοτώνεις Νιάκα... κάλιο νά
μὲ σκοτώνεις μ' ἀγαπίεις... μὰ δὲν εἶμαι ἄξιω νά
μῶ σπῆτι σου...

— Ἀγαπιόμαστε δὲ Διάνακα... ἀγαπιόμαστε...
δὲ γίνεται, τὸ αἷμα νερό δὲ γίνεται...

— Καημέγε Νιάκα... τί νά κάμει κανένας... τό-
παθα...

— Μολόγα το κιόλα... χό!.. χό!.. μὰ μὲ σακά-
τερες Διάνακα... μ' ὄβρισε; σοῦ λέω... μιὰ σφυ-
ριά στὸν ἀκούτρουφα... πάει τώρα... ἄς λέμε...

— Νιάκα... ἦρθα νά σοῦ κουβεντιάσω, εἶπε κορ-
δοτὰ ὁ Διάνακας, καὶ ἔστριψε τὸ μουστάκι του, καὶ
κύταξε κατὰ τὴν Δειῶ, ποῦ ἔσκυβε κάνοντας πάντα
πὼς ῥάβει.

— Ἦρθα τὸ ποῦ λὲς νά τὰ εἰποῦμε... συμπάθε
με καὶ σὺ... καὶ... καταλαβαίνεις;...

— Σὰν* νά καταλαβαίνω... μὰ θὰν τὰ κουβεντιά-
σομε κιόλα... τί θὲς νά εἰπῆς κιόλα... θὰ τὰ εἰ-
ποῦμε... εἶπε οσσιτισμένος ὁ Νιάκας.

Ἐπειὶ ὁ Διάνακας σιάθηκε γιά λίγο, ἔβαλε τὸ χέρι στὴν
τσέπη ἔβγαλε κάτι.

— Νά πάρε, εἶπε ἀπλώνοντας τὸ χέρι στὸ Νιάκα.
Ἐπειὶ ὁ Νιάκας ἄπλωσε τὸ χέρι καὶ τὸ πήρε.

— Ὁχού... δαχτυλίδι λὲς... δαχτυλίδι λὲς... ἔ-
λεγε ὁ Νιάκας οσσιτισμένος περισσότερο.

— Καληνύχτα Νιάκα... καληνύχτα Δειῶ... τα-
χνά Νιάκα τὰ λέμε...

— Στάσου δὲ παιδί... στάσου κιόλα...

Ἐπειὶ ἡ πόρτα ἐκλείσει πίσω ἀπὸ τὸ Διάνακα, καὶ τὰ
στερνὰ του βήματα σβύσανε στὴ σιρότα τὴν πλακό-
στρωτη. Ἐπειὶ ἡ Δειῶ δὲ σήκωσε τὸ κεφάλι ἀπὸ τὴν πο-
διά της, κι' ἔκανε πῶς ῥάβει, μὰ τὸ χέρι της ἔτρεμε,
κι' ἔτρεμε καὶ τὸ χεῖλι της, καὶ τὰ μάτια της βουρκό-
σανε.

Ἐπειὶ ὁ Νιάκας ἀνασηκώθη πηδηχτά, πήρε τὸ λυχνάρι τὸ
κρέμασε κοντὰ στὴ Δειῶ. Ἐπειὶ ἔφερε σιμὰ στὸ
φῶς τὸ δαχτυλίδι.

— Δειῶ...

Ἐπειὶ ἡ Δειῶ σήκωσε τώρα δακρυσιμένη τὸ κεφάλι της.

— Ἀραβῶνα... κακόμοιρο χό!.. χό!.. καὶ ἔ-
καμε νά τὴ φιλήσει μὰ πῆγε νά ξαπλωθῆ χάμω τὰ
μπροσῦματα, γελῶντας.

Χαμογέλασε ἡ Δειῶ. Ἐπειὶ ὁ Νιάκας τὴς πήρε τὸ χέρι,
τὴς φόρεσε τὸ δαχτυλίδι. Κεῖνη ἀναστενάζοντας καὶ χα-
μογελώντας μαζί κύταξε τὸ δαχτυλίδι στὸ δάχτυλο, καὶ
εἶπε.

— Τὸν ἦθελα... μπάριπα Νιάκα... Καὶ γέλασε
πονηρά.

— Ἀλεπού!.. Τὸ ξερα γῶ... χί... χό... χί...
Εἶπε ὁ Νιάκας τρίβοντας τὰ χέρια του καὶ χῶθη στὸ
κερβάτι του γελῶντας.

Η ΕΠΑΝΟΔΟΣ * * * *

ΥΠΟ HENRI DE RÉGNIER

Ἄπ' τὴν ἀγάπῃ πῶ γοργὰ κι' ἄπ' τὸ θυμὸ πῶ ἀγάλια
Στὸ δάσος κάποιος τὸ ἤσκιερὸν ὄλημερὶς μιλοῦσε,
Τὰ Περρασμένα ὡς σῶνειρο μιλοῦσαν μὲ τὴ Λύπη.
Ὅρθοι κ' οἱ δυὸ, κατὰματα θωριοῦνται, Ἐκεῖνῃ σκύβει
Ἀποσταμένη κεφαλή· κρατεῖ μαῦρο μπουμπούκι
Στὰ χέρια πού τὸ μάζωξαν ἄπ' τοὺς ἀνθούς τῆς ρούγας.
Τὰ Περρασμένα πέρασαν τὴν ξενὴ τι ἄπ' τοὺς ἄμμους,
Ἐκεῖ πού μισοσβύνονται τὰ βήματα κι' ὁ ἦχος
Ἄντάμα πού μὲς σιῖς ψυχῆς σκορπάει τὶς κουρασμένες
Ἡ Θύμηση βαδίζοντας στὶς σκέψεις μας ἀπάνω.
Κι' ὅταν πιά κι' ὁ χινόπωρος μπρόβαλε πρὶν βραδιάξῃ
Πίσω γιὰ πάντα ἐγύρισαν· καὶ τὸ ἤσκιερὸ τὸ δάσος
Ρίγησε, κάτου ἄπ' τὰ θεριὰ τὰ δέντρα του γρικιώντας
Κάποιον στὴν Τύχη, πού ὄρθιος μπρὸς στὸ μαρμάρινὸ τῆς
Τάγαλμα, ἀψόθυμα ἐκραινε κι' ἀφριζε κάπου-κάπου
Ἄπ' τὴν ἀγάπῃ πῶ γοργὰ κι' ἄπ' τὸ θυμὸ πῶ ἀγάλια

ΕΛΕΓΕΙΑ * * * * *

ΥΠΟ FRANCIS ZAMES

Μικρὸ κοράσι μὴν ἀκούς τὰ λόγια πού σοῦ λένε
Καὶ τὴν ἀγάπῃ μὴ ζητᾷς, δὲν εἶναι πουθενά.
Φριχτὸς ὁ ἄντρας κι' ἄκαρδος στὶς ἄθλιες του ἀνάγκες
Τὴ φοβιτσιάρᾳ χάρη σου θὰ βαρεθῇ γοργά.

Πάντα ψευτιῆς τὰ λόγια του. Μονάχη θὰ σάφήσῃ
Μὲ τὰ μικρὰ παιδάκια σου στὴν ἄκρια τοῦ τζακιοῦ·
Μὲ μιάς νὰ σὲ πλακώνουνε τὰ γηρατειὰ θὰ νοιώσῃς
Τὰ βράδρια πού δὲ θὰ φανῇ τὴν ὥρα τοῦ φαγιοῦ.

Μικρὸ κοράσι μὴ θαρρῆς πού θὲ νὰ βρῆς ἀγάπῃ
Μόν' ἔβγα στὸ περβόλι σου στὴν γαλαζοβροχή,
Τὴν ἀσημένια γιὰ νὰ δῆς ἀράχνη, πού στὴ μαύρη
Καρδιά τῆς πρᾶσιωτέρας ροδῆς ζῆ μοναχῆ.

(ΜΕΤΑΦΡ. ΤΩΝΗ ΧΡΙΣΤΙΔΗ)

ΝΙΚΟΣ ΣΑΝΤΟΡΙΝΑΙΟΣ * * *

ΜΕΤΑΦΡ. ΑΠΟ ΤΑ ΙΤΑΛΙΚΑ ΣΟΝΕΤΑ ΤΟΥ ΣΟΛΩΜΟΥ

Indica mihi quem diligit anima mea, ete
Cant. Cap. 3.

Ποῦ εἶσαι καὶ δὲ φαίνεσαι; φλογώνει
ἡ κάψα τοῦ μεσημεριοῦ τὴ χλόρη,
τὸν οὐρανὸν ἢ συννεφιά πλακώνει
κι' ἔρημος εἶναι ὁ κάμπος καὶ τὰ ὄρη.

Ποῦ εἶσαι; ὅπου κι' ἂν εἶσαι βαλαντιώνει
ἡ ψυχὴ μου ἄπ' τὸν καιμὸ πού δὲ σ' ἐθώρει,
ἴλα σιωποῦν κι' ὁ φόβος μὲ πληγώνει.
Ἔλα πιά!... νὰ μὴν κλαίω ὡραία κόρη.

Ποῦ εἶσαι καὶ δὲ φαίνεσαι, ἐβουβάθη
ὁ ἀχὸς πού ἔσπασε τὸ κύμα στὸ ἀκρογιάλι
κι' ὁ ψίθυρος τοῦ ζέφυρου ἄπ' τὰ φύλλα ἐχάθη.

Τέλος σὲ βρῖσκω εἶμαι δική σου κρίνω.
Γιὰ πάντα στὴν καρδιά μου σ' ἔχω βάλει.
Σὲ ἤβρα κι' ὅσο πού ζῶ πιά δὲν σ' ἀφίνω.

Sorge amica mea... jam enim hiems tranzit ete
Cant. Cap. 2.

Ἔβγα τώρα ἀκριβὴ καλή μου περιστέρα
Ἔλα χαριτωμένη μου τρεχάτη πάει
πιά, κόπηκε ὁ θυμὸς τοῦ ἀγέρα
κι' ἔξὸν ἀπὸ τὸ ζέφυρο ἄλλο δὲ φυσάει.

Τώρα πιά κρῶν χειμῶνα ἀγέρας δὲ βογγάει,
γαλήνεψε ὁ οὐρανὸς μὲ τὸν αἰθέρα,
ἔβγα χαριτωμένη μου τρεχάτη, πάει
ὁ θυμὸς ἔλα ἀκριβὴ μου περιστέρα.

Τοὺς κάμπους μας γιά δές, ἡ ἀνατριχίλα
ὥρας τερπνῆς δροσώνει καὶ στολίζει
μύριους ἀνθούς, μυριάδες βρούσες, μύρια φύλλα.

Ἔλα περιστερούλα μου, ἄκου στὸν λειμώνα,
ποὺ γλυκὰ κελαϊδώντας πεταρίζει
ἐρωτικά κι' ἐρημικά ἡ τρυγώνα.

ΑΠΟΛΛΩΝΙΟΣ   ϐ   ϐ   ϐ   ϐ   ϐ
ΥΠΟ ΚΛΗΜΗ ΠΟΡΦΥΡΟΓΕΝΝΗΤΟΥ
ΜΠΑΛΛΑΝΤΑ   ϐ   ϐ   ϐ   ϐ   ϐ

Πῆρες τὸ δρόμο κέφυγες
Μὲ τῶν ἀνθιῶν τὶς μοῖρες.
Γιὰ ναῦρης τὴν Πεντάμορφη
Τὸ δρόμο ἐπῆρες.

Καὶ πρὸς τὴ χώρα ἐδιάβηκες
Μὲ τὰ ψηλὰ τὰ κάστρα,
Ποὺ ἦπτε τὸ αἶμα πανέμορφων
Μάταια, ἡ ἀναγελάστρα.

Οἰκόσημα χιμαιρικά
Τῶν φύλλον πλέκαν οἱ ἦσκιοι
Στὸ δρόμο σου ποὺ ἐπήγαινες
Μ' ὅ,τι παμπάλαιο μνήσκει.

Καὶ σταυραετοὺς σοῦ ἐκέντησαν
Στάντρειωμένα στήθη
Στὰ δειλινὰ ὡς βασιλευες
Μ' ὅ,τι ἀπολησμονήθη.

Καὶ πέρταγες ὁ νικητῆς
Στὸ θριάμβο τῶν ῥόδων

Σὰν ὄνειρον ἀπαντοχῆς
Παρθένων κριγοπόδων.

Στὸ περιγιάλι ὡς ἔφτασες
Γιγάντωναν οἱ ἦσκιοι
Κἔρριχναν πρὸς τὴ θάλασσα τὰ βέλη τους
Τὰ χαλασμένα κάστρα κ' οἱ πυργίσκοι.

Κυϊπίνω ἀπ' τὸ πυργόδομα
Ἐφάνταξεν Ἐκείνη
Κ' αἰνίγματα ἔφτασφράγιστα
Ὡς πρόβαλες, προτείνει

Καὶ λέει: «Τὰ λόγια μου τάνεύρετα
Εὔρετα
Ἦ σοῦ παίρω τὸ κεφάλι
Χρυσομάλλη.

Μὰ ἐσὺ τὰ λόγια της ξεχνᾷς
Μὲ τὰ ὄνειρα τὰρχαῖα
Καὶ πρὸς τὴ Δύση ἐβάδισες
Ποὺ εἴταν τόσοσ ὠραία,

Ποὺ αἱμάτινα τριαντάφυλλα
Στὴν τραγικὴν ἐσπέρα
Τὰ μῦρά τους θυσίαζαν
Γιὰ κάτι πάρα πέρα.

Καὶ μάπορία ἐρώταγες
Τὰ γέρικα πλατάνια
Ποιὸν πόνο τάχατες πονοῦν
Τὰ συντριβάνια.

Τ' ὄριο κεφάλι γέροντιας
Πρὸς τῶν ἀνθιῶν τὶς λύπες,
Τὴ σκέψη σου ἀφιέρωσες
Σεκέϊνο ποὺ δὲν εἶπες.

Ο ΠΑΙΧΝΙΔΙΑΡΗΣ ΡΑΨΩΔΟΣ

ΥΠΟ ΤΩΝΗ ΧΡΙΣΤΙΔΗ * *

Ὁ παιχινδιάρης ραψωδός ὅπου μὲ τοὺς ρυθμοὺς του
Οἱ πανωραῖες στενάζουνε κεράδες τοῦ χωριοῦ,
Ὁ παιχινδιάρης ραψωδός γερμένος στὴ Σελήνη
Τέτοια στὸν κῆπο τραγουδεῖ τὴ νύχτα τοῦ Μαγιοῦ :

«Μὰ τάχατες, ροδόκρινη, καὶ νάφυγες τὸ βράδου,
Τὸ βράδου τάλησμόνητο, μὲς στὶς ἀνθοπνοές;
Πρὸς τᾶστρα εἶπανε τράβηξες καὶ μπήκες στὸ Παλάτι
Ποὺ ἀλλίμονο σὰ μᾶς δεχτῆ δὲ μᾶς διώχνει ποτές !

Στὴν κάμαρα, ποὺ σοῦστεινεν ὁ ἥλιος τὰ παιχινδιὰ,
Τρεῖς μῆνες τώρα ποὺ ἔρρενες στὴν ἀραχλὴ γωνιά,
Ἐνα καντήλι ἐμίλαγε κρυφὰ πρὸς τὸ σκοτάδι
Καὶ θάρρενες πὼς τοῦλεγε : «Μὴ βγάλης πιά μιλιὰ !»

Οἱ γριές, ποὺ πρὶν μᾶς μοῦσκεψαν τὶς ψυχές, σοπαθμένες
Τῶν κορασιῶν χαϊδεύανε τὰ δλόξανθα μαλλιὰ,
Κι ἀκούγαμε παράξενα ἱστορήματα ἀπ' τοὺς γέρους
Ποὺ γιὰ τὶς σκιές μιλούσανε καὶ γιὰ τάνεμιὰ.

Καὶ στὸ τρελλὸ Αὐγουστιάτικο μελτέμι ἕνα κοράσι
Στὴ ρούγα ποὺ ὄνειρόβαζε ρίγησε θλιβερά,
Καὶ τότες τὸ γρικίσαμε νὰ δέεται νὰ γυρίσῃ
Τοῦ Μάη ἢ ἀειπάρθενη ἢ Νηνεμία θεά !

Μὲς στὸ κροντήρι, μοῦλεγαν, νὰ σβῆσε κάθε μνήμη
Κ' ἄς σοῦ κλειστοῦν στὰ μάτια σου τὰ βλέφαρα ἀπαλά,
Αἶ, τι νὰ γίνῃ, εἶταν γραφτὸ καὶ χάθηκε ἡ παιδοῦλα
Ἐνα τώρα σοῦ ἀπόμενε πιά μόνο ἡ λησμονιά !

Μὰ τάχατες ροδόκρινη καὶ νάφυγες τὸ βράδου
Τὸ βράδου τάλησμόνητο μὲς στὶς ἀνθοπνοές ;
Πρὸς τᾶστρα ποὺ εἶπαν νὰ τράβηξες καὶ νάμπες στὸ
Παλάτι,
Ποὺ ἀλλίμονο σὰ μᾶς δεχτῆ δὲ μᾶς διώχτει ποτές ;

Μὰ στὸ κροντήρι τάχατες νὰ μοῦσβησεν ἡ μνήμη
Καὶ νάκλεισαν στὰ μάτια μου τὰ βλέφαρα ἀπαλά ;
Ροδόκρινη δὲν ἔφυγες, ροδόκρινη ἀκλουθῶ σε
Καὶ μιὰ στιγμὴ κἄν ἀπ' τὰ σὲ δὲν φεύγω πλέον σιμά.

Ροδόκρινη ἐκινήσαμε μαζὶ μὲ τὴν αὐγοῦλα
Ἐσὺ στὰ φωτοσύνεφα ταξίδευες ἱερή,
Κ' ἐγὼ πὰ στὴν παθιάρικη τὴ λύρα μου ἱστοροῦσα
Τὸ πὼς τὸ πρῶτο σοῦ ἔδρεψα παρθενικὸ φιλι.

Τὸ μεσημέρι ἐφτάξαμε στὴν πράσινη τὴ χλόη
Νύσταξες καὶ κοιμήθηκες στὰ γάργαρα νερά
Καὶ μὲνα κλώνο γιασεμιῶν γιὰ νὰ μὴ σὲ ταράξω
Ἀπάνωθὲ σου σοῦ ἔσωιχνα τὰ ξανθωπά μαλλιὰ.

Τὸ δειλινὸ πὼς μὲκανες, τυράννησσα, νὰ τρέμω
Ἐσὺ κι ἀπὸ τὰ μάτια μου γοργόφευγες ὄμπρός.
Μιὰ σεῦρισκα στὸ ξέφυρο, μιὰ στῆς φτελιᾶς τοὺς κλώνους
Καὶ μιὰ στοῦ βασιλέματος τὸ κλαμένο τὸ φῶς.

Τὴ νύχτα ἀντάμα μπήκαμε κ' οἱ δυὸ μὲσά στὸ δάσος
Καὶ πέταξες πασίχαρη στὸν κόρφο μου βαθιά
Καὶ μοῦπες : «Μὲ τρελλαίνουνε τὰπάρθενα τραγοῦδια
Μὰ ἡ σιγαλιὰ γητεύει με σκλάβα ὑποταχτιὰ,

Νά, κόλλησε τὰ χεῖλη σου καὶ ρούφα μου τὰ χεῖλη
Κι ἄσε με μόνο νὰ γρικῶ τὰ βουγγηχτά
Τὰ ἡδονικά τὰ βουγγηχτά ποὺ ὅπως τὰφήνεις ἔτσι.
Τὰ παίρνω γι' ἀναστεναγμοὺς ποὺ ὑψώνει ἡ σιγαλιὰ.

Κι ὅταν μὲ δῆς, δλάκρυβε, νὰ γέρω λιγωμένη
Τότες θερμὰ μὴ λησμονῆς νὰ μὲ γλυκοφιλής
Κι ἂ δῆς πὼς πιά τὰ μάτια μου δὲ θέλουνε νάνοῖξουν
Ἐρχίξε τότε ἀχνόμολπα καὶ θεῖα νὰ μὲ ὑμνωδῆς !»

Ὁ παιχινδιάρης ραψωδός ὅπου μὲ τοὺς ρυθμοὺς του
Οἱ πανωραῖες στενάζουνε κεράδες τοῦ χωριοῦ
Ὁ παιχινδιάρης ραψωδός γερμένος στὴ Σελήνη,
Τέτοια στὸν κῆπο τραγουδεῖ τὴ νύχτα τοῦ Μαγιοῦ !

«Ένα κλάμα στὸν ἀλησμόνητό μου Νότη

Καὶ φάνηκε ἡ Βλάχαινα στὸ κατώφλι μὲ τὸ καλμι-
κερὶ τ' ὀλόμανρο·

— «Σκοτίστηκαν τὰ φρένα μου καὶ βυθίστη σὲ θοῆ-
νος ἡ ψυχὴ μου . . . Χάθηκα . . . Σαββανώθηκα καὶ δὲν
ἀντέχω ἡ ἀραχνη . . . Μὲ πῆρε στὸ λαιμό του . . . Μ' ὄρ-
φάνεψε ὁ Γιός σου», σὰ μοιρολόγι ἄγριο χυθῆκανε τὰ λό-
για τῆς Γριᾶς τοῦ Βλάχου καὶ ὁ Ἄντριᾶς ποῦ ἐφαντάστη
κατάβαθα τὴν προσβολὴ πῆδησε καὶ τὴν ἄδραξε ἀπὸ
τὸν ὄμο καὶ κοιτάζοντας τὴν καταμάτα ἀγριεμένος.

— «Τὸ μολογᾶς ;» τῆς εἶπε.

— «Ναῖσκε Ἄντριᾶ» τοῦ ἀποκοίθησε ἡ Γριᾶ καὶ
κούνησε τὸ κεφάλι θλιβερά.

— «Μέτρα τὰ λόγια σου!» τῆς ἀπολογήθηκε βραχνὰ
ὁ Γέρος καὶ σούφρωσε τὸ μέτωπο.

Κ' ἔλεε Κεῖνη «Πολλὰ τὸ μολογᾶν . . . Ἄναβουίζει ἡ
ἀλήθεια . . . Ποῦθε ν' ἀρχέψω νὰ σοῦ τὰ ξεστορίσω . . .
Παραλόησα . . . Γιὰ γροῖκα νὰ στὰ πῶ καὶ γένου κριτῆς
τοῦ δίκιου». Σταμάτησε καὶ ἀνάσανε βαθυὰ καὶ ἀπὲ θλιμ-
μένα πρόστισε· «Ροβολώντας ἀπὸ τὸ δάσο κατὰ τὴ
Σπηλιά, βαθυὰ στὴν Κακορματιὰ ὁ Γιός μου ἀντά-
μωσε τὸ δικό σου πλαγιασμένο κάτου ἀπὸ κάποιον ἔλα-
το μὲ τὰ τραγιά του ποῦ στάλιζαν αὐτοῦ σιμά του σιῆς
πλαγιές . . . — Ὡρα καλὴ τοῦ εἶπε ὁ δικός σου . . . Μ'
ἀπόκρισι δὲν ἔλαβε. Τί διάβαινε σὰ σύγγεφο καὶ χόνεβε

κατὰ τὴν πέρα ρεματιὰ . . . Καταπόδι του κάποιος ἐρ-
χότανε καὶ στὸ ἔβγα τοῦ δάσου τὸν ἔχασε . . . — Ποῦθε
νὰ τραβήξῃς . . . ἀρώτησε τὸ Γιό σου καὶ Κεῖνος ἀπολο-
γήθη—Κατὰ τὴ Σπηλιά.» Ἐστάθηκε καὶ στέναξε βα-
θυὰ. Καὶ ἀπὲ μίλησε μ' ἀποσταμένη τὴ φωνή·

«Ἄπόβραδα τ' ἀπόσπασμα τὸν ἔφερνε τὸ Βάγια πι-
στάγκωνα δεμένο. Τὸν εἶδα καὶ λύθηκα στὰ δάκρυα,
τί ξεχειλίζαν οἱ χλωμοὶ μου λογιμοὶ καὶ ἡ ψυχὴ μου
ἐχόρευε . . . Πανάγιά μου!» Καὶ σφοῦγγισε μὲ τὸ μανίκι
τῆς κάποιου τῆς δάκρυ ποῦ κύκλωσε στὰ μάτια. «Κα-
ταχωνιάζει ὁ θοῆρος τὸ κατώφλι λιμάνι κατακαύτρας
φλόγας . . . Ἡ φουῶκα τὸν προσμένει! . . . Βαρουπωί-
της καὶ φρυγόδικος! . . . Τοῦ Γιοῦ μου καταδότης,
Ἄντριᾶ, ὁ Γιός σου στάθηκε!».

— «Γιὰ ματαπές το!»

— «Ὁ,τι μοῦ γνώρισε ὁ Γιός μου εἶπα τι!».

— «Προδοσιά! . . . Γιὰ γροῖκα λόγο! . . . Βουίξα-
νε οἱ ἄνεμοι . . . καὶ οἱ κουκουβάγιες ξανάπανε τὸ μίλη-
μα . . . Σιέται συνθέμελα ὁ Πύργος καὶ τὸν ἀκῶ καὶ
δειλιάω . . . Τί προβάλλει μου καὶ τὴ θωροῶ ἀπὸ τὸν Κά-
τω Κόσμο σὰ σὲ δευτέρα Παρουσία ἡ ξακουσμένη μου
Γενιά καὶ ἀναβουίζει μου ἄγρια—Τὸ λόγο ποῦ ἐμυλέτησε
νὰ πάρη πίσω ἡ Μοιαρή!»

Στάσιμο.

«Ἄνάπαιγμα! . . . Ἡ τιμὴ τιμὴ δὲν ἔχει καὶ χαρὰ στον
ποῦ τὴν ἔχει! . . . Ἐλα ν' ἀκουμαστῆς στὰ στήθια
μου τὴν αἰμομάνα τῆς Γενιάς π' ἀναβουίζει γδικιωμό! . . .
Τί ἀνθρώπιστη σέρνει ἡ Γενιά μου τὴν Τιμὴ τώρα
καὶ αἰῶνες. Κ' ἡ δόξα θὰ τόχης ἀκουστὰ πὼς τῆς ἐχαμο-
γέλασε καὶ τὴν χαριεταίει καὶ ἀκόμα . . .»

Στάσιμο.

«Ξεφτέλισμα τοῦ τόπου! . . . Βλάχα! . . . στάθη-

ὄκες ἐσὺ στὸ στόμα σου νὰ πάρῃς τῆς Γενιάς μου τ
τίμο ὄνομα! . . . ἄι χάσου! . . . » Καὶ τὴν ἔσπρωξε
πέρα μὲ δύναμι ἀφοῦ τὴν ἔφτυσε κατὰ πρόσωπο.

Κι ἐνῶ χανόταν ἡ Γριά τοῦ Βλάχου ἀργολεπράτητη
στὴ σκοτεινιά «Κατάρα θεϊκιά νὰ σέ βρῃ» ἐμουγκοφώ-
νησε κι ἔσυρε τὸ καλυμμερὶ της κι ὁ Γέρο Ἀντριὰς ποῦ
ἄκουσε τὸ μίλημα ξεφώνησε λυσοσασμένα· «Ἦλιος!»
καὶ τῆς ἔδωκε μιὰ μοῦντζα.

Ἦ Ἀντριὰς κουνάει τὸ κεφάλι θλιβερὰ κιὰπὲ μιλεῖ
καὶ λέει σὰ νὰ κουβέντιαζε μὲ τὰ δευτρά στὸ δάσο.

— «Στὸ σὸί μου καταδότη δὲν ξανοίγω».

Ἔκανε κάποια βήματα ἐπάνω κάτω· Φωτιά πέταγε
τὸ κορμί του. Βονίζανε τὰ μελίγρια του.

— «Ὁ Γιὸς μου τέτοιος νὰ στάθηκε!»

Κάθῃσε σιμὰ στὸ παραγκῶνι κι ἔμεινε ἔτσι ἀκίνητος
χωρὶς μιλιὰ νὰ βγάλῃ γιὰ ὥρες κοιτάζοντας μὲ μάτια
ἀσάλευτα νὰ σβύνῃ ἡ φωτιά. Τοῦ φάνηκε πῶς γροί-
κησε κάποιο κάλεσμα. Κι ἀκρουμάστη. Νεκρικὴ σιγα-
λιά. Καὶ φαντάστη τὴ Βλάχαινα ἄγρια νὰ τοῦ κρᾶζῃ
μ' ἀπειλητικὴ χερσονομία·

«Ἦ φοῦρκα θὰ μοῦ φάῃ τὸ παιδί μου! . . . Κ' εἶναι
ὁ Γιὸς σου ποῦ τὸν κατάδωκε τὸ Γιώ μου!» Καὶ ξεπε-
τάχτη ξαναμμένος. Κοίταξε ἄγρια γόρω του καὶ βόγ-
γισε· «Ἦλιος!»

Ὁ τόπος δὲν τὸν ἠλωρεῖ. Θέλει ἀέρα. Σταματάει
στὴν πόρτα καὶ ξεχνιέται. Λειτουργεῖ στὴν Πλάσι ἡ
Ἀγγή. Κι ἐφάνη στὴν ἄλλη ἄκρα τότε τ' ἀπόσπασμα βα-
ρυνὰ νὰ ρωβολάῃ τὸν κατήφορο φέροντας πιστάγκωνα
δεμένα τὸ Βλάχο καὶ σὰν προσπέρασε ἄκουσε νὰ τὸν
κρᾶζῃ κάποιος· «Καταδότη». Οἱ ράχες ξανάπανε τὸ

μίλημα καὶ τὸ φαντάστη ἄγριο κι ἀναρίγιο. Ἦ προσ-
βολὴ κατὰκαρδα τὸν ἔκαψε· «ἡ φοῦρκα» τ' ἀποκρίθη,
«ἡ φοῦρκα». Καὶ δρόμῃος κατὰ τὸ πέρα τὸ χωριὸ
ὁποῦ κονεύει ὁ Γιὸς του τώρα καὶ λίγες μέρες γιὰ τὸ
χαμὸ τῆς μάνας του μὲ κάποια μαύρη ἀπόφρασι ποῦ
ἐβουλήθη ὁ νοῦς του.

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

ΖΩΗ.— Ἦ «Ζωή» ποῦ εἶχε σταματήσει γιὰ κάμποσο και-
ρὸν ἀρχίζει πάλε ἀπὸ σήμερα τὴν ταχτικὴ μνημιαία ἐκδοσὴ
της.

Τὰ ἐπόμενα φυλλάδιά της θὰ τυπωθοῦν μὲ περισσότερα
τυπογραφικὰ φύλλα, θὰ περιέχουνε δὲ ἐξὸν ἀπὸ πρωτότυπα
Ἑλληνικὰ ἔργα κῆργα τῶν Φλωμπέρ, Μαλλαρμέ, Κῆτες, Πόε,
Μέττερλινγκ, Βεραιρέν, Βιελέ-Γκριφέν, Λαφόγκ, Πῶλ Φόρ,
Λουὶ Δορμέλ.

ΣΠΗΛΙΟΣ ΠΑΣΑΓΙΑΝΝΗΣ.— Τὸν καιρὸ ποῦ εἶχε στα-
ματήσει τὴν ἐκδοσὴ της ἡ «Ζωή» πέθανε τόσο νέος ἀκόμα ὁ
ἀκριβὸς συνεργάτης της Σπήλιος Πασαγιάννης.

Συγγραφέας βαθύς καὶ λεπτόλογος τοὺς νόες γυμνασ-
μένους μόνους ἐστάθηκε δυνατὸς νὰ συγκινήσῃ. Κ' οἱ νόες
αὐτοὶ στὸ χαμὸ του βαριόκλαψαν ἕνα τεχνίτην ἱερὸν, ποῦ
προφητικὰ δὲν περιέγραψε μόνο τίς ἀπλοϊκῆς τοῦ ἐξωτερικοῦ
κόσμου γραμμῆς, μὰ ποῦ ἔζησε τίς ψυχῆς τῶν ὄντων ὄλων
ποῦ μᾶς ἐχάρισε σπαρταριστῆς καὶ μεγαλόπρεπες στὰ θαυμά-
σια διηγήματα του.

Καὶ τί συμπρωσις! Ἔξῃ ἀπὸ τὰ ὠραιότερα αὐτὰ διηγήματα
τοῦ Πασαγιάννη, τὸνα τρανότερον ἀπὸ τᾶλλα εἶταν γραπτὸ νὰ
μείνουνε φιλολογικὴ κληρονομιά του στὴ «Ζωή». Τὰ δύο, οἱ
«Ἀγγελόκρουστοι» κι ὁ «Πέτρακας» δημοσιεύτηκαν σὲ πε-
ρασμένα φυλλάδιά της, ὅταν ζοῦσε ἀκόμα ὁ ἴδιος ὁ συγγρα-
φέας. Στὸ φυλλάδιο τοῦτο καθὼς καὶ στὸ ἐπόμενο θὰ δημο-
σιευτοῦνε καὶ τὰ ἐπίλοιπα ὄλα δὲ μαζί ἡ «Ζωή» θέλει τὰ
παρουσιάσει κατόπι σὲ ἰδιαίτερο τόμο κάμνοντάς του σύγ-
χρονα καὶ φιλολογικὸ μνημόσυνο.

ΑΛΕΞ. ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗΣ.— Τὸν περασμένο χρόνον τὰ Ἑλληνικὰ γράμματα δὲν ἔχασαν μόνο τὸ Σπήλιο Πασαγιάννη μὰ ἔχασαν καὶ τὸν ὀνομαστὸ συγγραφεὰ Ἄλέξ. Παπαδιαμάντη.

Ὁ Παπαδιαμάντης στάθηκεν ἕνας ἀπ' τοὺς πρώτους ποὺ ἐξεοκλάβωσαν τὸ Ἑλληνικὸ διήγημα ἀπ' τὴ νεουλιή καὶ ἄχαρη μίμηση τῆς φράγκικης μυθιστοριογραφίας καὶ τὸ ἔβαλαν σὲ νέους δρόμους. Ζωγράφος τῆς ζωῆς τῶν ταπεινῶν ἀνθρώπων, παχνιασμένος ἀπὸ μιὰ θρησκοληψία καὶ ρητορικὸς ἐδῶ κέκει, ποιητὴς ὅμως μέσα σ' ὅλα καὶ ἀπάνω ἀπ' ὅλα ἐξάφηνε τοὺς πολλούς. Μεταίχμιο τῆς παλιάς σχολῆς καὶ τῆς νέας δὲ μπόρεσε νὰ τινάξῃ ὀλότελα ἀπὸ πάνω του τὴν ψευτιά. Καὶ τὸ διηγηματικὸ μέρος τῶν ἔργων του μᾶς τῶσσε σὲ γλώσσα πεθαμένη ποὺ μόλις τὴ συγκρατεῖ ἡ δυνατὴ ποιητικὴ πνοή του. Κεῖναι ἀλήθεια τόσον ἀφύσικο νὰ ἐξιστορῇ κανεὶς τὰ ζωντανώτερα πράγματα σὲ τεχνητὴ γλώσσα! Ὁ Παπαδιαμάντης ἄφισε πολλὰ ἔργα σκόρπια σὲ διάφορα περιοδικὰ καὶ ἡμερολόγια, ποὺ ἀναμεταξύ τους ἰδιαίτερην ἐντύπωση κάνουν τὸ «Ἐργὸς τὸ Διόνεια», «Τ' Ἄγνάτεμα» καὶ τὸ «Ὀνειρὸ στὸ Κῦμα»

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟ ΜΝΗΜΟΣΥΝΟ ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗ.—

Μερικοὶ λογογράφοι τῆς Πόλης ἀποφάσισαν νὰ κάνουνε μνημόσυνο φιλολογικὸ στὸν Παπαδιαμάντη. Ἐπειδὴ ὅμως κ' οἱ λογογράφοι αὐτοὶ ἔτυχε (ὅπως δὰ καὶ ὅλοι οἱ σημερινοὶ Ἑλληνες λογογράφοι) νὰ εἶνε δημοτικιστὰ καὶ ἔγραψαν κίβλας καὶ τὸ προσκλητήριό τους στὴ δημοτικὴ, ἐξανέστησαν οἱ θεματοφύλακες τῆς τῶν ἀρχαίων φωνῆς καὶ οἱ Μακρὰχωρῆτες, δὲν ἄφησαν νὰ βεβηλωθῇ ἡ Λέσχη τους «Κοραῆς», ποὺ εἶτανε νὰ δοθῇ τὸ μνημόσυνο. Τὸ μνημόσυνο ὡς τόσο ἔγινε σὲνα σπιτί, ἀπλὸ καὶ ὄρατο, ὅπως δὰ καὶ ἄξιζε τοῦ Παπαδιαμάντη, ὅπου μίλησαν οἱ δικοὶ μας δνίδα Εὔα Θεοδωρίδη καὶ οἱ κ. κ. Μελαχρινός, Ροντάκης καὶ Πίντζας.

ΑΝΡΥ ΝΤΕ ΡΕΝΙΕ.— Ἡ Γαλλικὴ Ἀκαδημία δέχθηκε τίς προάλλες μαζί με ἄλλους νέους ἀκαδημαϊκοὺς καὶ τὸν ποιητὴ Ἄνρὺ ντὲ Ρενιέ. Εἶναι ὁ πρῶτος ἀπὸ τὴν γενεὰ τῶν συμβολιστῶν ποὺ μπαίνει στὴν Ἀκαδημία, ἀφοῦ συνθηκολόγησε λιγάκι, στὰ τελευταῖα, με τίς ιδέες καὶ τὰ συστήματα τῶν ἀθανάτων, ὅπως καὶ ὁ Μωρεάς ὁ ὁποῖος ὅμως δὲν πρόφτασε νὰ μπεῖ. Εἶναι ὁ πρῶτος ἀληθινὸς ποιητὴς ἀπὸ τὸν καιρὸ τῆς ἐκλογῆς τοῦ πεθε-

ροῦ τοῦ Ἐρεντιὰ ποὺ μπαίνει στὴν Ἀκαδημία καὶ συνεχίζει τὴν ἐνδοξὴ σειρά τῶν ἀληθινῶν ποιητῶν ποὺ τιμοῦν τὰ γαλλικὰ γράμματα.

Ὁ Ἄνρὺ ντὲ Ρενιέ ὅταν πρωτοφάνηκε στὰ γαλλικὰ γράμματα εἶταν ἡ ἐποχὴ ποὺ γένουνταν μιὰ πραγματικὴ ἐπανάσταση στὴν ποίηση καὶ γενικὰ στὴν αἰσθητικὴ. Στὸν τόπο τῆς ξερῆς περιγραφῆς ἔρχονταν ἡ ὑποβολή, στὴν ὑλιστικοποίησιν τῶν ιδεῶν ἡ συμβολοποίησιν τῆς ὕλης.— Ἐνας δυνατὸς ὑποκειμενισμὸς ἔρχονταν στὸ τόπο τῆς ἀπάθειας τῶν παρνασιέν καὶ τῆς λατρείας τοῦ κτηνώδους τῶν νατουραλιστῶν ποὺ παρεξηγώντας τὴ Τέχνη νόμισαν ὅτι ζωὴν βρῖσκειται μονάχα στὸ κτηνώδες, στενεύοντας τὴν τέχνην στὴ συγκεκριμένη παράστασιν τῆς πραγματικότητος, διώχνοντας κάθε μυστήριον καὶ κάθε ὑποβολή, σ' αὐτοὺς ἐφαρμόζονταν ἐκεῖνο ποὺ λέγει ὁ Φλωμπέρ γιὰ τὸν ἥρωά του «il croit comme une brute à la réalité des choses».

Ἡ αἰσθητικὴ τῶν νέων τάσεων συνοφίζονταν κατὰ τὸν Ρενιὺ ντὲ Γκουρμόν, τὸν ἀπολλογητὴ τοῦ συμβολισμοῦ, σ' αὐτὰ τὰ λόγια: «Ὁ Κόσμος εἶναι ἡ παράστασιν τοῦ ἐγώ μου. Δὲ βλέπω ὅτι εἶναι, ἐκεῖνο ποὺ εἶναι, εἶναι ὅτι βλέπω».

Καὶ γ' αὐτὸ πολλὴν καιρὸ πνεύματα σάν τὸ Βιλιέ ντελλί-Αδάμ, Μαλλαρμέ καὶ Βερλαῖν δὲ μπορούσαν ν' ἀκολουθήσουν τὴν ἄχαρη σχολὴ τῶν Παρνασιέν, ἂν καὶ ἀπ' τὴν ἀρχὴ ἀκόμη ἐνῶ τύπωναν στὸ ἐπίσημον ὄργανον τῆς Σχολῆς τοὺς στίχους τους ἔδειχναν τὰ χαρίσματα καὶ τίς τάσεις του, πρᾶμα τὸ ὁποῖον πολὺ ἀνησχοῦσε τότες τοὺς συντρόφους τους.

Κ' ἔτσι ἀφίνοντας τὸν Παρνασσὸ βροντοφώνησαν τὴν ἀδυναμία τῶν procédés τῆς Σχολῆς, τὴν ψευτιά τῆς, ποὺ ὅταν σόπασαν οἱ δασκάλου οἱ ἀληθινοὶ ποιηταί, στὰ χέρι τῶν ἄλλων φάνηκε ὅλη ἡ γύμνια τῆς καὶ κήρυξαν τίς νέες ιδέες ποὺ τοὺς ἀνησχοῦσαν. Τὸ κύρηγμά τους δὲν ἄργησε ν' ἀκουστῆ καὶ σὲ λιγάκι σχηματίστηκε ἕνας ὄμιλος ποὺ ἄρχισε νὰ συγχάζει στὸ σαλόνι τοῦ Μαλλαρμέ καὶ νὰ πηγαίνει νὰ βρῖσκει, βγαίνοντας ἀπὸ τὸν ἀριστοκράτη δάσκαλον, τὸ Βιλιέ-ντελλί Αδάμ ἢ τὸ Βερλαῖν σὲ κάποια ταβέρνα.

Ὁ Ἄνρὺ ντὲ Ρενιέ εἶτανε ἕνας ἀπὸ τοὺς πρώτους μαζί με τὸ Μωρεάς, Πὸλ Φῶρ, Φρανσίς Βιελέ Γκρυφίν, Στουάρ Μεριλί Ρενιὺ ντὲ Γκουρμόν, Σαρλ Μωρίς κτλ.

Ποτὲ δὲ φάνηκε στὰ γαλλικὰ γράμματα ἕνα τέτιον πλοῦσιον

καὶ ὀρμητικὸ ἄνθισμα καὶ μιὰ πνοὴ ἀγνὴ καὶ δροσερὴ σὰ νᾶρ-
χονταν ἀπὸ τὰ βουνὰ μὲ μιὰ νέα δύναμη.

Ἡ ὑψηλὴ διδαχὴ τοῦ δασκάλου τοῦ ἔμεινε βαθιὰ στὴ ψυ-
χὴ του καὶ πολλὲς φορὲς τὴν ἀποτύπωσε στὰ ἔργα του καὶ
τὸν ὑπεράσπισε φανατικὰ ὅταν οἱ κριτικοὶ τὸν κατηγοροῦσαν
γιὰ τρελλό, ἀνισόρροπο καὶ στεῖρο.

Μία συγκινητικὴ ἀπολογία τῆς τέχνης τοῦ Μαλλαρμέ καλ-
λίτερη ἀπ' ὅλες τὲς κριτικὲς εἶναι τὸ ὄμοιο ποίημα τοῦ Ἄνρῦ
ντέ Ρενιέ «τὸ αἷμα τοῦ Μαρσύα» ποὺ τὸ ἀφιερώνει στὴ
μνήμη τοῦ δασκάλου.

«Ὅταν ὁ Ἀπόλλων πῆγε στὴν Ἀρχαδία οἱ βοσκοὶ κ' οἱ
αἰγυπᾶνες ἤρθαν νὰ παίξουν στοὺς αὐλοὺς καὶ τὲς σύριγγές
τοὺς τοὺς σκοποὺς τους, γιὰ ν' ἀρέσουν στὸ θεό. Μοναχὰ ὁ
Μαρσύας δὲν ἤρθε γιατί κάθησε στὸ ἄντρο του ἀκούοντας
τοὺς ψιθυροὺς τῶν δέντρων καὶ τῶν νερῶν. Ὅλοι ἐπαίξαν μὲ
τὴ σειρά, ὁ Ἀπόλλων τοὺς ἄκουε μ' ἐπείκεια. Μὰ ὅταν ἤρθε
ἡ σειρά τοῦ γεροαιγυπᾶνος Ἄγη καὶ βγήκε ἀπὸ τὸν αὐλὸ του
μιὰ φωνὴ βραχνὴ καὶ στριγγιὰ, ὁ Ἀπόλλων δὲ μπόρεσε νὰ
κρατήσει ἕνα χαμόγελο. Τότες ὁ γεροφαῖνος ἐλπίζοντας ὅτι ὁ
Ἀπόλλων θὰ γελάσει καὶ μὲ τὸ Μαρσύα τὸν ἔδωκε νὰ κατα-
λάβει ὅτι καλὰ θάταν νὰκούσει κι αὐτὸν τὸ Σάτυρο.

Ὁ Μαρσύας ἤρθε κρατώντας ἕνα καλάμι. Ἐπαίξε καὶ τρα-
γούδησε κι ὅλοι μὲ στόμα ἀνοιχτὸ περίμεναν τὸ γέλιο τοῦ
θεοῦ καὶ κοίταζαν τὸ θεϊκὸ πρόσωπο, ποὺ ἔμοιαζε χάλκινο
τὴν ὥρα ποὺ ὁ Μαρσύας, ὁ τρελλὸς, τελειόνοντας καὶ τὰ μάτια
του στηλωμένα σ' αὐτόν, ἔσπασε τὸ καλάμι του σὲ δυὸ στὸ
γόνα του ἐπάνου.

Τότες πελώρια, τραχιὰ καὶ παρατεταμένη μιὰ ξαφνικὴ
κραυγὴ χαρᾶς, ἕνα χάχανο εὐχαρίστησης ξέσπασε ἀπ' ὅλους,
μὰ εὐθὺς ὅλοι σάπασαν γιατί ὁ Ἀπόλλων ἄγριος καὶ μονα-
χὸς ἀνάμεσα στὰ γέλια καὶ τὲς κραυγὲς δὲ γελοῦσε γιατί εἶχε
καταλάβει.»

Τὴν ἐπίδραση τοῦ δασκάλου τὴ βλέπουμε φανερὴ στὰ ἔργα
τοῦ Ἄνρῦ ντέ Ρενιέ ἂν κι ὁ μαθητὴς ἔγινε πιὸ δημοτικὸς
καὶ πιὸ ἀγαπημένος γιατί τὴ σκληρότητα τοῦ στίχου καὶ τὴ
συνθετικὴ δύναμη τοῦ δασκάλου ἀντικατέστησε μὲ μιὰ γλυ-
κάδα τρεχάμενου νεροῦ καὶ ἀπάλυνε τὸ ὕφος σὲ χαϊδευτικὸς
καὶ πιὸ χαλαροὺς στίχους ποὺ καὶ τὸ ρητορισμὸ τους κάποτε
τὸν ἀπονεύρῳνει. —Κί' ὑποβολὴ του ἔρχεται ἀγάλια ἀγάλια σὰ

συρμένη. Χωρὶς νὰ τὰ χαλάσει ἀπότομα μὲ τὸ παρελθὸν μετα-
χειρίστηκε τὲς μεταφορὲς τὲς συνηθισμένες τῶν παλιῶν ἐξιδά-
νιζεῦντάς τὲς καὶ πλουτίζοντας τοὺς στίχους του μὲ μιὰ χλιδὴ
ὕφους ἀσυνήθιστη καὶ μ' ἕναν πλοῦτο παρατεταμένων ἐι-
κόπων.

Ὅπως ὁ Λέων Διέρξ εἶναι παρνάσιος μ' ὅλα τὰ χαρίσματα
τῶν συμβολιστῶν καὶ μὲ τὴν ὑποβλητικὴ μουσικὴ τοῦ στίχου
του καὶ ὁ Ἄνρῦ ντέ Ρενιέ εἶνε συμβολιστὴς ἔχοντας μέσα του
τὴν παράταση τῶν δυνατῶν εἰκόπων τῶν δασκάλων τοῦ Παρ-
νασοῦ σὰν πλούσια προῖκα ποὺ τοῦ χάρισε ὁ πεθερὸς του
Ἐρεντιᾶ.

Στὴν ἀρχὴ ἀκόμα ὅταν βγήκαν οἱ Ντεκαντὰν καὶ μὲ τὰ
θορυβώδη μαυφῆστα τοὺς τάραξαν τὸν ὕπνο τῶν νατουραλι-
στῶν ὁ Ἄνρῦ ντέ Ρενιέ εἶταν ὁ μόνος ποὺ εὗρισκε ἔλεος στὰ
μάτια τῶν παλιῶν σ' αὐτὸν σταματοῦσαν καὶ δὲ μποροῦσαν
νὰ τοῦ προβάλλουν τὰ ἐπιχειρήματά τους ὅτι δὲ ξέρει τὴ
γλώσσα, ὅτι εἶναι ξένος κ' ἡ αἰσθητικὴ του δὲν ἔχει καμμία
σχέση μὲ τὸ γαλλικὸ πνεῦμα—ὅτι δηλαδὴ ἔλεγε γιὰ τὸ Βε-
ραιρέν, τὸν Φρανσίς-Βιελέ-Γκριφφέν, τὸν Στοσνάρ Μεριλ, τὸ
Μωρεᾶς (πρὶ νὰ γένει ρωμανιστὴς), τὸ Μαίτεργλιγκ καὶ τόσους
ἄλλους, ποὺ φύσηξαν μιὰ νέα πνοὴ στὰ γαλλικὰ γράμματα.

Ὡς πεζογράφου δὲν θὰ τὸν ἐξετάσουμε, ἂν κι αὐτὸ ἔκαμε
τὸ ὄνομά του πολὺ γνωστὸ καὶ τὸν ἀξίωσε καὶ τὸ τίτλο τοῦ
ἀκαδημαϊκοῦ, ἐμεῖς προτιμοῦμε τὸν ποιητὴ ἢ πεζογραφία
του δὲν προσθέτει τίποτα στὴν φιλολογικὴ του ἀξία.

M.

ΟΙΔΙΠΠΟΥΣ ΤΥΡΑΝΝΟΣ. — Ὁ ποιητὴς Στέλιος Σεφε-
ριάδης ἐδημοσίευσε τὴ μετάφρασή του «Οἰδίππους Τύραννος»
τοῦ Σοφοκλῆ σὲ ὁμοιοκατάληκτους δεκαπεντασύλλαβους.

Ὁ κ. Σεφεριάδης, ποὺ ἔχει τὸ χάρισμα τοῦ λυρισμοῦ σὲ
μεγάλου βαθμοῦ κατόρθωσε νὰ παρουσιάσῃ μιὰ πολὺ ἐπιτυχη-
μένη μετάφραση, ὅπου τὴ μεγαλύτερη ἐντύπωση κάνουν τὰ χο-
ρικά. Βαρετὸς ὅμως καταντᾷ ὁ διαλογικὸς στίχος μὲ τὲς ἄλ-
λεπάλληλες ὁμοιοκαταληξίες του, ποὺ ἐξασθενοῦν τὸ ὅλον
ἔργο.

Ὁ «Οἰδίππους Τύραννος» ὡς τόσο εἶναι μιὰ ἀπὸ τὲς πιὸ
ἐπιτυχημένες μεταφράσεις ἀρχαίων τραγικῶν ποὺ βγήκαν ὡς
τὴν ὥρα μπορώντας νὰ σταθῇ κοντὰ στὲς καλύτερες ἀνάμεσὸ
τους.

Ἄπο τὴν μετάφραση τοῦ κ. Σεφεριάδη δανεζόμαστε τὸ ἀκόλουθο θαυμάσιο χορικό.

ΣΤΡΟΦΗ

Ἄν εἶμαι μάντης κι ἂ μπορῶ νᾶχω κέγῳ μιὰ γνώμη,
Ὡ Κιθαιρῶν ψηλὸ βουνό,
Θε νὰ σὲ κάνω πιὸ ψηλὸ καὶ πιὸ τρανὸν ἀκόμη
Πρὶν τὸ φεγγάρι ὀλόγιμο νὰ βγῆ ταύριανό.
Τὶ μπιστικοὶ τοῦ Οἰδίποδα τάνθόφορτα κλαδιά σου
Τὸ ρέμα σου βυζάστρα του, καὶ μάννα ἢ λαγκαδιά σου
Καὶ θὰ σοῦ στήσουμε χορὸ
Γιατὶ στοὺς βασιλιάδες μας θᾶχης χαρὲς μὴνύσει·
Κι ὁ Φοῖβος μὲ τὸ λαμπερὸ
Τὸ πρόσωπο θὰ μᾶς κοιτᾷ καὶ θὰ καλοκαρδίση.

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ

Ποιὰ τάχα νὰ σέγέννησε παιδί, ποιὰ νᾶχης μάννα ;
Μὴν κάποια ἀθάνατη ξωθιά,
Ποὺ πλάγιασε χαδιάρικα μὲ τὸ βουνίσιο Πάνα ;
Καλόγνωμη μὴν τάχατες σέγέννησε ξανθιά,
Ποὺ ὁ Ἄπολλωνας λαχτάρισε καὶ ποὺ ἔχει κάνει ταίρι,
Γιὰ σὲ θεριῶνε συντυχιές, γιὰ σάγριμιῶν λημέρι ;
Τοῦ Ἑρμῆ γενιὰ μὴν ἔλαχες, νεραῖδογεννημένη ;
Στὸ Βάκχο, στίς κορφοβουνιές ποὺ βρίσκεται ψηλά
Μὴ βρέσιμο σὲ χάρισε νυφοῦλα ξενοιασμένη
Ποὺ στοῦ Ἑλικῶνα τίς πλαγιές πειράζει καὶ γελᾷ ;

X.

ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΤΟΥ ΠΕΛΑΓΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΚΡΟΓΙΑΛΙΑΣ

— Σὲ λίγο θὰ τυπωθοῦνε, σὲ 4 ἢ 5 τυπογραφικὰ φύλλα «οἱ Ἱστορίες τοῦ Πελάγου καὶ τῆς Ἀκρογιαλιάς» τοῦ δικοῦ μας Νίκου Σαντοριναίου. Συन्दρομηταὶ στὸ βιβλίο αὐτὸ γράφονται στὸ γραφεῖό μας.

ΤΙΜΗ ΓΡ. 2

ZOI Cahiers littéraires.

Directeur : A. MELACHRINOS

Direction: Galata, Voïvoda Han, 6.

Συνδρομή ενός χρόνου Γρόσια 20

Για τις επαρχίες . . . . » 25

Για το εξωτερικό . . . Φράγκα 6